

17. januar 2019

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut matumuuna imaattoq saqqummiuppara:

Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliasat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 25, 18. december 2012-imeersumi, §6 imm.1-imut allannguutissamik, pilersarusiap sanaartornermut aningaasartuutissaasa 600 millionit kronit qaangeraagagit suliniutit angisuut isigineqarsinnaasunngorlugu, kingusinnerpaamik UPA2020-mi saqqummiusseqqullugit Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Simon Simonsen, Siumut)

Tungavilersuut:

Siumumiit nuannaarutigaarput siunnersuut matumuuna pineqartoq, nunatta unammillersinnaasusianik pitsanngorsaasusaaq, saqqummiussinnaagatsigu.

Siullermik oqaatigissuarput sooq nunatta unammillersinnaassusia pisariaqartutut isigigatsigu.

Ukiuni kingullerni ilikkagatta ilagivaat nunarsuarmi aatsitassarsiorniarnermi unammillerneq qanoq sakkortutigisoq. Nunarput arlaatigut unammillersinnaanerusariaqarpoq, aalisarnerup saniatigut ma-lunnaatilimmik inuussutissarsiutinik aallartittoqartinniarlugu. Siumumiit isumaqarpugut ilikkakagut atorlugit, pitsanngorsaatinik pilersittisinnaaneq nunatsinni inatsiliortutut tunuarsimaarfigisangikkipput. Ilisimalikkammi nutaat atorlugit allannguisinnaangikkutta, ikkarlittut uninngaanarutta, qaqagu siumut aallariassagatta?

Aperisinnaavugut soormiuna unammillersinnaanerulerneq pilersittariaqaripput? Ilisimagatsigu ukiuni aggersuni aningaasarsiorneq qanoq unaminartiginiartoq, nutaanik malunnaatilimmik inuussutissarsiuteqalinngikkutta. Ilisimavarputtaaq Suliniutitut angisuunut inatsik sanaartornerup nalaani kisimi tunggassuteqarpoq.

Oqaatigineqarsinnaavormi satsitassarsiorniaruni sanaartornertaa immiini soqutiginaataa killeqarpoq, sanaartorneq amerlanertigut ukiut 1-2 taamaallaat missaaniikkajummat.

Nnatsinnut inuinullu soqutiginaataa tassaavoq aatsitassarsiorfik ukiorpassuarni aningaasarsiorfiusoq. Sanaartornertaa naammassereerpat pisusaaq.

Siumumiit isumaqarpugut pisussaaffeqartugut inatsisartutut qanoq iliuuseqarnissamut, takusinnaagutsigu inatsisigut pitsanngorsaanerit siunissami nunatsinnut iluaqutaassasut. Siumumiit isumaqarpugut Naalackersuisut inatsisartullu inatsisitigut sinaakkutit pitsaaneruleralluttuinnartut eqaattullu anguniartariaqartuarigut.

Inuussutissarsiuutit nutaat pisariaqartilluinnarigut tamatta politikikkut malinnaasut takusinnaagunarpaput, aammalumi tamanna inatsisartuni partiini tamatta isumaqataaffigipput takorlooruminarpoq.

Maannamut inatsit atuuttoq piffissami allami, nunarsuarmilu pissutsit allatut isikkoqarallarmata, sanarfineqarpoq, aamma Inatsisartut Naalakkersuisullu sulilluarsimaqisut takusinnaavarput, Siumumiillu qutsavigaagut.

Ullumikkut pissutsit allaaneroqisut takusinnaallugit, ilaatigut kissaatigisimasatsituut aatsitassarsionermermi nunarsuarmi pissutsit allanngorsimapput, taamaammat Suliniutinut angisuunut inatsik unaammillersinnaanerunissaq anguniarlugu, inuaat maani nunatsinni najugallit atungarissaarneruleqqullugit matumuuna aaliangiiffissatut siunnersuut manna Siumumiit saqqummiupparput, neriuilluta Inatsisartuni ilaasortat ataqqinartut, siunnerfik nunatsinnut pitsaasoq takusinnaallugu siunnersuut ilalernartissagaat.

Siumumiit naggataatigut una oqaatigerusupparput: Neriuteqarnerup silarsuaa nukittorsartariaqarpoq nersualarinertigut, kivitseqatigiinnitsigut ataatsimoortumik misiginitsigut partiit akimorlugit ineriartornermik tikkuartuinitsigut, nunatta asasatta kusanartumik neriuteqarfigineratigut.

Siumumit nuannaarutigivarput Naalakkersuisoqatigiit inuussutissarsionermermi sukarsuit sisamat pingaartissallugit aaliangiussimammassuk.

Sukarsuimmi sisamat tassaasut aalisarneq, suliffissuaqarneq, aatsitassarsionermeq takornariaqarnerlu.

Siunnersuutip pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut tunngaviatigut Nunatta Karsianut aningaasatigut sunniuteqarnaviangilaq. Siunnersuutip akuersissutigineqarnerata aqutissiutissavai nunatsinni suliniutitut annertuutut pilersaarutaasut arlallit piviusunngortinneqarnissaat, taamaalillunilu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut iluaqusiisalluni. Tamanna takkuneqarsinnaavoq suliniutit annertuut pillugit inatsimmut 2012-sumut oqaasertaliussani, tassani aallaaviutinneqarluni qummut killisarititaasoq 1 milliard kronit. Naalakkersuisut Inuussutissarsionermermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamut akissuteqaamminni paasisutissiissutigaat nalilersuutigineqartoq 600 mio. Kr.-nintu killiliineq annertuumik allannguuteqartitsinmaviangitsoq.

Suliniutinut annertuunut Inatsimmik allannguinissaq allaffissornermut aningaasaliissutaareersut iluanni naammassineqarsinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik naatsorsuutigineqanngilaq inatsimmik allannguneq nutserineq ilanngullugu aamma tusarniaanerit naammassinerat ilanngullugu $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ AC-ip aningaasarsiaasa.

Siunnersuutip namminersorlutik inuuniuteqartunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Suliffissaqarnermut toqqaannartumik sunniuteqarnermi saniatigut, pilersaarutit aamma sullissisutut inissimalersunut toqqaannartumik suliffissaqartitsissapput m.m. aamma Inuiaqatigiinni sulisussarsiulernerunerup kingunerisaanik.

Siunnersuutip akuersissutigineqarneratigut allaffissornikkut aningasartuuteqarnikkullu oqiliallattoorneq pilersaaruteqartutut ingerlatseqatigiiffinnut suliffeqarfiit annertuut sanaartorneranni suliaqartunut.

Siunnersuutip innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut innuttaasunut aningaasartuutitigut sunniuteqassanngilaq. Kisianni sanaartugassat annertuut inuiaqatigiinnut annertuumik sunniuteqassapput.